

Oppdrag 242 fra HOD til Hdir: dokumentasjonskrav for gjennomgått Covid-19

Oppdragstekst:

Som kjent er det gjort visse unntak i Covid-19 forskriften for personer som har gjennomgått covid-19 i løpet av de 6 siste månedene dersom vedkommende kan dokumentere dette. Det er gitt unntak for:

- Innreise- og smittekarantene, jf § 4
- krav om å fremlegge en attest for negativ test for SARS-CoV-2 ved ankomst Norge, jf § 4a.

Når det gjelder krav til hva som i slike tilfelle må dokumenteres fremgår det av forskriftens ordlyd § 4 og § 4a at det må være "godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19".

Departementet har mottatt flere henvendelser om hva dokumentasjonskravet i praksis innebærer, og hvordan det skal dokumenteres overfor for eksempel politi eller ved grensepassering inn til Norge. Spørsmålene dreier seg både om hva slags type test som anses som godkjent laboratoriemetode i den sammenheng, tidsangivelse og om det eventuelt bør stilles krav til hvilket språk dokumentasjonen skal være på.

Frist: Torsdag 26. november 2020 kl 14:00.

Kontaktperson HOD: Tjaarke Hopen, 48003220

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet i samråd med Folkehelseinstituttet om å utrede og svare på følgende:

Svar er utarbeidet av Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet

a) Hva slags type test er det en person som har gjennomgått covid-19 skal måtte fremlegge for å kunne omfattes av unntakene for karanteneplikt og krav om fremleggelse av attest for negativ test ved innreise? Er dette den opprinnelige PCR-testen som viste at vedkommende hadde sykdommen («positivt testresultat»), eller er det en ny test foretatt etter at man har vært symptomfri i X-antall dager? Finnes det to forskjellige, spesifikke rt-PCR-tester? Slik at det er en annen PCR-test som skal benyttes etter gjennomgått sykdom? Eller er tanken at man skal vise frem en ny PCR-test, men som i etterkant av sykdommen skal gi negativt test-resultat?

Helsedirektoratets svar: Dokumentasjon på positiv PCR-test som er minimum 14 dager gammel og maksimum 6 måneder gammel er det som gjelder for fritak for karantene.

Dette er den "opprinnelige" testen, ikke en ny test etter symptomfrihet. Det er ikke forskjellige PCR-tester eller tanke om at man skal fremvise testresultat etter gjennomgått sykdom. Årsaken til at man ønsker dokumentasjon på en positiv test er at man regnes som ikke smitteførende etter 14 dager, og immun inntil 6 måneder, etter påvist virus.

b) Dersom det er tilstrekkelig med den opprinnelige PCR-testen med positivt resultat, hvor gammel kan den være for at man skal akseptere at den dokumenterer gjennomgått sykdom? Hvordan skal dette i så fall dokumenteres?

Helsedirektoratets svar: Testresultatet må være mer enn 14 dager gammelt, men mindre enn 6 måneder gammelt. Dette kan dokumenteres med dato for testresultat.

Årsaken til dette er at man 14 dager etter påvist virus ikke lenger regnes som smitteførende og at man i 6 måneder etter smitte regnes som immun mot ny sykdom.

c) *Bør det stilles språkkrav til dokumentasjonen, i så fall hvilke?*

Helsedirektoratets svar: Dokumentasjon bør fremlegges på et skandinavisk språk, engelsk, tysk eller fransk.

d) *Forslag til hvordan krav til dokumentasjon kan formidles til befolkningen og reisende, herunder til IATA, som forklaring på hva som flyselskapene skal kreve av slike passasjerer ved innsjekking?*

Helsedirektoratets forslag til tekst: Krav for ev. å bli unntatt karantene i Norge er dokumentasjon på positiv PCR-test på SARS-CoV-2 (covid-19) som er mer enn 14 dager gammel, men mindre enn 6 måneder gammel.

Avsluttende bemerkninger fra Helsedirektoratet

Det vises til samtale med Tjaarke Hopen i HOD på telefon onsdag 25/11-2020 vedrørende dette:

Jf koronaforskriftens § 4a første setning skal det ved innreise nå fremvises en attest som viser negativ test for SARS-CoV-2. En negativ test, og spesielt en test tatt så langt tilbake som 72 timer før ankomst, er ingen dokumentasjon på smittefrihet ved ankomst. Formålet bak § 4a er å lede folk som er syke til ikke å reise, mens tiltaket for å begrense smitte fra reisende som allerede har ankommet Norge er karantene og ev. testing i Norge. Vi er kjent med at det foreligger forfalskede attester på slike negative prøvesvar, men karantene i 10 dager ved ankomst er et godt sikkerhetsnett i den forbindelse.

Utbyttet en person har av å forfalske et "ferskt negativt testsvar" er utelukkende å ikke bli stanset ved grensen. Utbyttet en person vil kunne ha av å forfalske et "gammelt positivt testsvar" (jf beskrivelse i besvarelsen over: dokumentasjon på positiv PCR-test på SARS-CoV-2 som er mer enn 14 dager gammel, men mindre enn 6 måneder gammel) er ikke bare å kunne passere grensen, men også unntak fra både innreisekarantene og all smittekarantene inntil 6 måneder etter testdato. Det er derfor grunn til å anta at slike forfalskninger vil kunne bli et problem og det finnes per i dag intet sikkerhetsnett for slik ev. forfalskning.

Utfordringen er at norsk regelverk kun stiller krav til analysemetode (PCR), men ingen kvalitetskrav til de som utfører analysen eller formkrav til ekthet av dokumentasjon. Per i dag er PCR-teknologien som benyttes overveiende av god kvalitet, og de som benytter den også kvalifisert til å anvende den riktig, men her er det rask utvikling med et økende antall produsenter og aktører med varierende kvalitet. Utfordringer på dette feltet vil vi altså måtte regne med vil oppstå etter hvert.

En løsning som vil kunne forebygge importsmitte er å stille tilleggskrav i § 4 om at testen skal være utført i Norge, ev. EU/EØS-området og/eller være utført av ISO 15189-sertifisert laboratorium eller tilsvarende. Spørsmålet er om dette vil komme i konflikt med EØS-regelverket. Det vil likevel være utfordringer knyttet til ekthet av dokumentasjon. Vi vet at EU arbeider med sertifisering av laboratorier, tester og elektronisk dokumentasjon, men vi har ikke full oppdatert status på dette.

Vi har heller ikke full oversikt over hvordan andre land i EU praktiserer karantenefritak med tanke på gjennomgått covid-19.

Utover i 2021 og 2022 vil vi anta at elektronisk dokumentasjon på testresultat, vaksine og/eller immunitetsstatus (serologi og/eller cellulære immunoassays) av sertifiserte utstedere vil bli en internasjonal fungerende løsning vedrørende immunitetsbetinget karantenefritak. Et eksempel kan være <https://www.aokpass.com/>. Men inntil dette er på plass har vi en utfordring.

Dersom vi ikke vil akseptere dagens risiko for forfalskede attester, kan vi se for oss to alternative midlertidige løsninger:

- 1) Legge til i forskriftens § 4 første setning at test skal være utført i Norge og registrert i MSIS. Dette vil kunne være problematisk med hensyn til EØS-regelverket og ramme personer som har fått påvist covid-19 i utlandet som ikke vil få karantenefritak.
- 2) Oppheve karantenefritak i forskriftens § 4 for alle som har gjennomgått covid-19. Dette vil ramme alle, både de som har gjennomgått covid-19 i Norge og utlandet.

Helsedirektoratet ber departementet ta stilling til hvordan det bør arbeides videre med dette.

Magne Jebe Rekvig
Helsedirektoratet
26/11-2020